

4. søndag efter påske

Salmevalg

Nu ringer alle klokker mod sky

Kom, regn af det høje

Se, hvilket menneske

Tag det sorte kors fra graven

Talsmand, som på jorderige

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes

Jesus sagde: ”Nu går jeg til ham, som har sendt mig, og ingen af jer spørger mig: Hvor går du hen? Men fordi jeg har talt sådan til jer, er jeres hjerte fyldt af sorg. Men jeg siger jer sandheden: Det er det bedste for jer, at jeg går bort. For går jeg ikke bort, vil Talsmanden ikke komme til jer; men når jeg går herfra, vil jeg sende ham til jer. Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom. Om synd: at de ikke tror på mig; om retfærdighed: at jeg går til Faderen, og I ser mig ikke længere; om dom: at denne verdens fyrste er dømt.

Jeg har endnu meget at sige jer, men det kan I ikke bære nu. Men når han kommer, sandhedens ånd, skal han vejlede jer i hele sandheden; for han skal ikke tale af sig selv, men alt, hvad han hører, skal han tale, og hvad der kommer, skal han forkynde for jer. Han skal herliggøre mig, for han skal tage af mit og forkynde det for jer. Alt, hvad Faderen har, er mit; derfor sagde jeg, at han skal tage af mit og forkynde det for jer.”

Prædiken

Gud er et blødende hjerte. Det er essensen af tekstlæsningerne her, 4. søndag efter påske: Gud er et uforanderligt bankende og blødende hjerte af kød. Uforanderlig i den forstand, at Gud i uforanderligheden altid bevæges af den, for os, ubetydeligste hændelse: en spurvs død. Og at den uforanderlige bevægelse skyldes, at Gud er et bankende og blødende hjerte. Et hjerte, der har knyttet hjertebånd med alt det skabte – på trods af skabningens fald.

Aristoteles og Thomas Aquinas kaldte Gud for den "ubevægelige bevæger." Og det har måske sin rigtighed i en naturfilosofisk undersøgelse af årsag-virkningsforhold. Men i den mere virkelige verden, i kærlighedens verden, er Gud skaber og opretholder, fordi Gud er den evigt bevægede; og som den evigt bevægede, er Gud mere engageret i verden end nogen eller noget som helst andet.

Ofte taler vi om, at den gammeltestamentlige Gud er en frygtindgydende Gud, og at den Gud, vi finder troværdig og kærlig, er den nytestamentlige Gud. Og det er rigtigt, at vi finder mange fortællinger i det gamle testamente, der er forfærdelige; og ofte gør Jesus også direkte op med bestemte love i Det Gamle Testamente. Men de er en del af vores Bibel, og de skal læses i medspil og modspil til Det Nye Testamente. Udover at indeholde fortællinger, som vi har svært ved at acceptere i dag, så er Det Gamle Testamente også et vidnesbyrd om nogen mennesker og et folk, der oplever alt, hvad tilværelsen bringer af glæde, sorg og trængsler; og så tolker det folk livet, som de ser

det, i lyset af Gud, der er dybt engageret i deres liv – hvor ubetydelige de liv end må forekomme os i dag.

Den gammeltestamentlige Gud er nemlig en lidenskabelig Gud. I den religionshistoriske kontekst, Kristendommen er opstået i, det hellenistiske kulturområde, var en Gud, der havde følelser, medlidenhed og hengivenhed til mennesker en meget provokerende tanke. Så at Gud er en lidenskabelig Gud, det er ret revolutionerende. Og sådan er den gammeltestamentlige Gud: Lidenskabelig; med stærke følelser for skabningen; en sanselig og følende Gud. En Gud, der kan sige som, vi hørte det, i Ezekiels bog: ”Jeg giver jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre. Jeg fjerner stenhjertet fra jeres krop og giver jer et hjerte af kød.” Kun en lidenskabelig Gud, hvis største bekymring er dit og mit ve og vel, kan sige sådan.

Men det er først med Det Nye Testamente, vi forstår omfanget af Guds hengivenhed til os. Guds hengivenhed gælder ikke blot et udvalgt folk, i en udvalgt tid, på et udvalgt sted. I stedet kan vi sige, at Guds hengivenhed

gælder hele skabningen. Men endnu stærkere formuleret kan vi sige, at Guds hengivenhed gælder alt skabt, ethvert udvalgt væsen, ethvert udvalgt menneske, ethvert udvalgt folk, på ethvert udvalgt sted, til enhver udvalgt tid.

For Gud er et blødende hjerte, der engagerer sig lidenskabeligt i verden.

Evangelieteksten til i dag handler om, hvordan Gud, som Helligånden, engagerer sig i os. Det er fortalt ud fra Jesus og disciplenes perspektiv, og Jesus siger: ”Han (altså Helligånden) skal tage af mit og forkynde det for jer.” Det giver mening, fordi vi kender Jesus; og det giver mening, fordi det gør Guds nærvær virkelig her og nu. Helligåndens betydning er Guds nærvær; Helligånden er Guds hjertebånd, der for altid knytter os til Gud.

Det giver mening, sagde jeg, fordi vi kender Jesus. Og derfor sang vi salmen ”Se, hvilket menneske” før prædikenen. Her kommer det stærkt til udtryk, hvordan Gud er et blødende hjerte, der bevæges af mennesker

omkring ham, og som forandrer de menneskers hjerter, så de fyldes af mod og livsglæde.

Jesus er Gud, der bliver kød og blod, Jesus er Guds hjerte. Jesus viser, *hvordan* Guds kærligheds bud bliver til virkelighed; Men Jesus viser også, *hvorfor* det kærlighedsbud gør Guds hjerte til et *blødende* hjerte: Fordi vi korsfæster den mand, der som den eneste formåede at leve efter det kærlighedsbud.

Men end ikke korsfæstelsen kan skille os fra Guds kærlighed. For korsfæstelsen er Guds ultimative hengivenhed. Korsfæstelsen viser, hvor bevæget Gud bliver. Jeg kender ikke noget stærkere udtryk for hengiven kærlighed; og den kærlighed kommer fra en Gud, som vi kalder "skaber", "almægtig" og "allestedsnærværende". Man kunne jo sagtens forestille sig, at for sådan en Gud, for den ubevægede bevæger, er menneskets småbekymringer mindre ligegyldigheder, der ikke er værd at tage sig af. Men det forholder sig netop omvendt: at

den uforanderlige Gud endda bevæges af de ubetydeligste menneskers småbekymringer.

Efter prædikenen skal vi synge en påskesalme: ”Tag det sorte kors fra graven.” I må gerne slå op på den, nummer 241. Vers 3 og 4 foregår ved Jesu grav. Maria Magdalene er kommet ud til graven, måske for at salve Jesu legeme. Hun finder graven tom. Og så sidder hun dér og sørger: For hvor er Jesu legeme nu? Hvem har fjernet det, og hvor er det lagt hen? Nu har Maria Magdalenes sorg ikke engang hjemme noget sted. Og så synger vi i vers fire:

Brister alle helgengrave!
Herrens røst i dæmring sval
lyder i de dødes have,
skaber lys i skyggedal.
Herren kalder, men ej nu:
”Synder! Adam! hvor er du?”
Sødt det toner, engle tie:
”Her er frelseren, Marie!”

Her beskrives forskellen på Det Gamle og Det Nye Testamente med to sætninger. Guds henvendelse til os i Det Gamle Testamente er paradigmatiske udtrykt gennem sætningen fra syndefaldet, hvor Gud søger Adam og Eva: ”Synder! Adam! hvor er du?” I stedet lyder Guds henvendelse i Det Nye Testamente: ”Her er frelseren, Marie.” At de to sætninger hænger sammen, understreges i salmen af, at de begge foregår i en have: Den ene i Edens Have, den anden i ”de dødes have”, på kirkegården.

Den grundlæggende forskel mellem Det Gamle og Det Nye Testamente er ikke Guds ubetingede kærlighed til mennesket, men at den ubetingede kærlighed først og fremmest kommer til udtryk som dom i Det Gamle Testamente og som frelse i Det Nye Testamente. Men i begge dele af Bibelen er Gud et blødende hjerte, der rækker ud efter mennesket; der vil nå mennesket for at fjerne stenhjertet og give det et hjerte af kød.

Gud er et blødende hjerte. Gud er et uforanderligt bankende og blødende hjerte af kød. Når Jesus går bort til

Kristi Himmelfart, så sender han Helligånden. Helligånden er også et udtryk for Guds hengivenhed til verden. Helligånden er kirkens ånd og fællesskabets ånd; og fællesskabet og kirken er Helligåndens krop.

Derfor må kirken være Guds hænder på jord, et vidnesbyrd om Guds hengivenhed til syge, fattige og undertrykte; og kirkens hjerte er Gud selv, der banker liv og kærlighed ud i menighedens forsamling:

Dog jeg tror, af dine vunder
væld udsprang til stort vidunder,
mægtig til hver sten at vælte,
til isbjerge selv at smelte,
til at tvætte hjertet rent.

Derfor beder jeg med tårer:
Led den ind i mine årer,
floden som kan klipper vælte,
floden, som kan isbjerg smelte,
som kan blodskyld tvætte af!